

2023-09-08

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: NAF-2023-00267

Skrivelse till regeringen med anledning av Högsta förvaltningsdomstolens dom i mål nr 6442-22

Förslag till beslut

Nämnden för arbete och försörjning föreslår att kommunstyrelsen antar föreslaget brev till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall i enlighet med bilaga 1.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för arbete och försörjning gav i samband med sitt sammanträde den 14 juni 2023 (§ 37), efter yrkande från Oliver Rykatkin (M) i uppdrag till arbets- och etableringsenheten att ta fram ett förslag till skrivelse till regeringen om att förtydliga lagrummen med anledning av Högsta förvaltningsdomstolens dom i mål 6442-22.

Högsta förvaltningsdomstolen i Stockholm meddelade den 9 maj 2023 dom i mål 6442-22 i en och konstaterar att rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen för kostnader för andrahandshyra är inte beroende av att hyresvärden har samtyckt till andrahandsuthyrningen. Om övriga förutsättning enligt socialtjänstlagen är uppfyllda, har den enskilde, enligt domslutet, rätt till ekonomiskt bistånd för boendekostnaden, oavsett om hyresvärden godkänt en andrahandsuthyrning eller inte. Domen, som är prejudicerande, innebär att landets kommuner i sina utredningar inför beslut om ekonomiskt bistånd framöver inte kan begära bevis på en godkänd andrahandsuthyrning av den sökande och bedöms få stor principiell betydelse framöver.

Nacka kommun önskar därför att lagstiftningen ändras för att tydliggöra att en kostnad måste vara lagligen grundad för att kunna ge rätt till ekonomiskt bistånd, eller åtminstone att en boendekostnad måste vara lagligen grundad för att ge rätt till bistånd.

Ärendet

Nämnden för arbete och försörjning gav i samband med sitt sammanträde den 14 juni 2023 (§ 37), efter yrkande från Oliver Rykatkin (M) i uppdrag till arbets- och etableringsenheten att ta fram ett förslag till skrivelse till regeringen om att förtydliga lagrummen med anledning av Högsta förvaltningsdomstolens dom i mål 6442-22.

Högsta förvaltningsdomstolen i Stockholm meddelade den 9 maj 2023 dom i mål 6442-22.

I sin dom konstaterar Högsta förvaltningsdomstolen att, den enskilde, om övriga förutsättning enligt socialtjänstlagen är uppfyllda, har rätt till ekonomiskt bistånd för boendekostnaden, oavsett om hyresvärden godkänt en andrahandsuthyrning eller inte.

Högsta förvaltningsdomstolen grundar sin bedömning på att det varken i socialtjänstlagen eller i dess förarbeten anges att rätten till bistånd för kostnader för boende ska vara beroende av att det hyresrättsliga regelverket har följts och att det inte heller finns något stöd för att så är fallet i rättspraxis. Enligt domslutet ska den som har rätt till ekonomiskt bistånd för sina boendekostnader få detta, oavsett om värden godkänt en andrahandsuthyrning eller inte. Domen som är prejudicerande bedöms få stor principiell betydelse framöver.

Domen innebär att landets kommuner i sina utredningar inför beslut om ekonomiskt bistånd framöver inte kan begära bevis på en godkänd andrahandsuthyrning av den sökande.

Även om Nacka kommun förstår och respekterar den strikt juridiska prövning som Högsta förvaltningsdomstolen gjort vill nämnden för arbete och försörjning samtidigt lyfta det orimliga i att kommunen som myndighet genom denna dom blir tvungna att ersätta kostnader som uppstått till följd av olagligt beteende och i värsta fall organiserad brottslighet. Särskilt anmärkningsvärt blir denna konsekvens i ljuset av regeringens höga ambitionsnivå i arbetet med att bekämpa välfärdsbrottslighet och organiserad brottslighet. En ambition som även Nacka kommun delar.

Nacka kommun önskar därför att lagstiftningen ändras för att tydliggöra att en kostnad måste vara lagligen grundad för att kunna ge rätt till ekonomiskt bistånd, eller åtminstone att en boendekostnad måste vara lagligen grundad för att ge rätt till bistånd.

Ekonomiska konsekvenser

Tjänsteskrivelsen i sig ger inga ekonomiska konsekvenser.

Det faktum att kommunen utifrån rådande rättsläge som myndighet blir tvungna att ersätta kostnader som uppstått till följd av olagligt beteende och i värsta fall organiserad brottslighet kan inte anses gynna vare sig Nacka kommun på ett lokalt plan eller Sverige på ett nationellt plan.

Konsekvenser för barn

Tjänsteskrivelsen i sig ger inga konsekvenser för barn.

Det faktum att kommunen utifrån rådande rättsläge som myndighet blir tvungna att ersätta, i vissa fall kostnader för olagligt beteende och i värsta fall organiserad brottslighet kan inte anses gynna barn i enskilda hushåll som bor i tillfälliga boenden och under osäkra förhållanden. En tydligare lagstiftning som ger ansvariga myndigheter utrymme att så långt det är möjligt motverka brottslig verksamhet torde vara till förmån för barns bästa.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 28 augusti 2023

Bilaga 1 – förslag till skrivelse

Bilaga 2 – Högsta förvaltningsrättens dom i mål 6442–22

Veronica Grimheden Myhrström
Utbildnings- och
arbetsmarknadsdirektör

Pia Stark
Enhetschef
Arbets- och etableringsenheten